מאי לא תקלל ש"מ תרתי: **מתני'** [א]הבא על נערה המאורסה אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה והיא בבית אביה באו עליה שנים הראשון בסקילה והשני בחנק: **גמ'** תנו רבנן [ב][1]נערה [ג]ולא בוגרת בתולה ולא בעולה מאורסה ולא נשואה [2]בבית אביה [ד]פרט לשמסר האב לשלוחי הבעל אמר רב יהודה אמר רב זו דברי ר"מ אבל חכמים אומרים נערה המאורסה [ה]אפי' קטנה במשמע א"ל רב אחא מדפתי לרבינא ממאי דמתני' ר"מ היא ולמעוטי קטנה נמי דילמא רבנן היא ולמעוטי בוגרת ותו לא א"ל האי אינו חייב עד שתהא נערה בתולה מאורסה אינו חייב אלא על נערה בתולה מאורסה מיבעי ליה [ו]ותו לא מידי בעא מיניה ר' יעקב בר אדא מרב בא על הקטנה מאורסה לר"מ מהו לגמרי ממעיט ליה או מסקילה ממעיט ליה א"ל מסתברא מסקילה ממעט ליה והכתיב [3]ומתו גם שניהם עד שיהו שניהן שוין שתיק רב אמר שמואל מאי טעמא שתיק רב ונימא ליה [4]ומת האיש אשר שכב עמה לבדו כתנאי ומתו גם שניהם [ז]עד שיהו שניהן שוין דברי ר' יאשיה רבי יונתן אומר [ח]ומת האיש אשר שכב עמה לבדו ואידך ההיא ומתו גם שניהם מאי דריש ביה אמר רבא למעוטי מעשה [ט]חידודים ואידך מעשה חידודים לאו כלום [י]היא ואידך האי לבדו מאי דריש ביה [כ]כדתניא באו עליה עשרה בני אדם ועדיין היא בתולה כולם בסקילה ר' אומר הראשון בסקילה וכולן בחנק תנו רבנן [5]ובת איש כהן כי תחל לזנות רבי אומר תחילה וכן הוא אומר ומת האיש אשר שכב עמה לבדו מאי קאמר אמר רב הונא בריה דרב יהושע רבי כר' ישמעאל סבירא ליה [ל]דאמר ארוסה יוצאה לשריפה ולא נשואה והכי קאמר אם תחילת ביאה בזנות בשריפה אידך בחנק מאי וכן כי התם מה התם בתחילת ביאה קמשתעי קרא הכא נמי בתחילת ביאה קמשתעי קרא אמר ליה רב ביבי בר אביי מר לא הכי אמר ומנו רב יוסף ר' כר' מאיר ס"ל דאמר [מ]נשאת לאחד מן הפסולין מיתתה בחנק והכי קאמר אם תחילת אחלתה בזנות בשריפה ואידך בחנק ומאי וכן

סימנא

לא תקלל. שתי קללות במשמע ואלהים נמי ב' לשונות יש בו הלכך לא תקלל דרשינן אתרווייהו: **מתני' אינו חייב.** סקילה: **עד שתהא נערה.** אבל קטנה שקדשה אביה הבא עליה בקטנותה אינו בסקילה ופלוגתא דתנאי היא איכא למ"ד בחנק ואיכא למ"ד פטור לגמרי: **בתולה.** ולא בעולה: **מאורסה.** ולא נשואה ואפילו נכנסה לחופה ולא נבעלה דקרינא ביה בתולה מיהו לא קרינא ביה מאורסה: **והיא בבית אביה.** למעוטי מסרה האב לשלוחי הבעל וזינתה בדרך: **באו עליה שנים.** ועדיין היא בתולה כגון שבאו עליה שלא כדרכה: **הראשון בסקילה.** דמשכבי אשה כתיב (ויקרא יח): **והשני בחנק.** דבעולה היא והא סתמא רבי היא דאמר שלא כדרכה נפקא ליה מכלל בתולה לקמן: **גמ' ת"ר נערה ולא בוגרת.** אקרא קאי כי תהיה נערה בתולה מאורסה וגו' (דברים כב) וסקילה כתיבא התם. נערה משתביא שתי שערות עד שירבה שחור על הלבן ואין בין נערות לבגרות אלא ו' חדשים בלבד: **בית אביה.** בפרשת מוציא שם רע כתיב (שם) לזנות בית אביה והתם נמי סקילה כתיבא: **זו דברי ר"מ.** אמתניתין קאי דקתני עד שתהא נערה ומשמע למעוטי קטנה זו דברי ר"מ דאמר בכתובות באלו נערות (דף כט.) קטנה אין לה קנס חמשים כסף דנערה דוקא כתיב ולא קטנה הלכך גבי נערה המאורסה אין קטנה במשמע: **אבל חכמים.** שנחלקו עליו ואמרו יש קנס במקום מכר חולקין עליו אף כאן ואומרים קטנה ארוסה בסקילה ולא מיעט הכתוב אלא בוגרת: **דילמא.** למעוטי בוגרת ותו לא אתא למעוטי מידי: **א"ל.** א"כ האי עד שתהא נערה האי לישנא משמע בהדיא למעוטי קטנה דהכי משמע אינו חייב בקטנותה עד שתגדיל ותהא נערה ואי למעוטי בוגרת לחודא אתא הכי איבעיא ליה למתני אינו חייב אלא על נערה בתולה וכו': **ותו לא מידי.** אין עוד להקניט בדבר דודאי מתני' ר"מ היא: **לר"מ.** דאוקמה למתני' דממעט קטנה אליביה: **לגמרי קא ממעט ליה.** דפטרינן ליה לגברא ממיתה הואיל והיא פטורה דלאו בת עונשין היא ולא קרינן בהו ומתו גם שניהם דכתיב גבי שוכב עם אשה בעולת בעל(ס): **או דילמא מסקילה ממעט ליה.** אבל חנק מחייבי: **שתיק.** רב: **ונימא ליה ומת האיש השוכב עם האשה לבדו.** בארוסה כתיב ואם בשדה ימצא האיש את הנערה המאורסה והחזיק בה האיש ושכב עמה ומת האיש אשר שכב עמה לבדו למה לי אילימא למעוטי לדידה הא בהדיא כתיב ולנערה לא תעשה דבר אלא להביא את הבא על הקטנה מדעתה ואע"ג דפטור דידה לאו משום אונס אלא משום קטנות דאיהי לאו בת עונשין לגמרי איהו מיהא מיחייב: **שניהם שוין.** בני עונשין: **למעוטי מעשה חדודין.** מחדד ומקשה אברו בבשרה מבחוץ דהוא נהנה והיא אינה נהנית להכי כתיב שניהם שיהיו שניהם שוין נהנין. ומיהו שלא כדרכה אע"ג דהיא אינה נהנית ממשכבי אשה איתרבאי למיתה: **לאו כלום הוא.** ולא איצטריך למעוטי. ואיכא דאמרי מעשה הורדוס (בבא בתרא דף ג:) שהטמינה שבע שנים בדבש: **ועדיין היא בתולה.** שבאו כולם שלא כדרכה: **וכולן בחנק.** דגבי סקילה לבדו כתיב וקרא יתירא הוא למעוטי כי האי גוונא דאע"ג דקרינא ביה בתולה אין בסקילה אלא אחד מהם אותו ששכב עמה לבדו דהיינו ראשון שביאתו היתה יחידית: **ר' אומר.** כי תחל לשון תחלה ולקמיה מפרש לה: דרבי ישמעאל בריש פירקין (נא:): **אם תחלת ביאתה בזנות.** שזו היא ביאה ראשונה שנבעלה: **כי התם.** מה מצינו בנערה המאורסה שיצאה מחנק לסקילה ולא יצאה אלא בביאה ראשונה דכתיב לבדו למעוטי שני אף בת כהן לא נשתנית מיתתה אלא בביאה ראשונה הלכך בנערה בתולה והיא ארוסה הכתוב מדבר: **כר"מ ס"ל.** דאמר (לעיל נא.) בת כהן נשואה לכשר בשריפה אבל נשאת לאחד מן הפסולין שנתחללה משעת נשואין שוב אינה אלא בחנק. והאי תחלה דקאמר רבי ה"ק אם זו תחלת חילולה בשריפה ואם לאו בחנק: **ומאי וכן.** הכא לא קפיד אלא אתחלת חלול ולא אתחלת ביאה והתם אתחלת ביאה נמי קפיד:

סימנא

מאי לא תקלל ש"מ תרתי. ומקלל חבירו גמרינן או מאב ונשיא או מאב וחרש דליכא למפרך שכן משונים דאביו אינו משונה אע"ג דכפ' שבועת העדות (שבועות דף לו. ושם ד"ה מקלל) משמע דמחרש לחודיה גמר לה וא"ת ויגמר אביו ממקלל עצמו וחרש דבפרק שבועת העדות (שם) גמרינן ממקלל עצמו מדכתיב השמר לך ושמור נפשך ויש לומר דאי לאו דאשכחן אביו דגמרינן מיניה חבירו לא הוה גמרינן בעצמו מה שלא מצינו שאסור בחבירו:

עד שיהיו שניהם שוין. פ"ה בני עונשין וקשה תקשה לרבנן דמחייבין אפי' סקילה וי"ל דלרבנן ניחא דדיניה בסקילה כנערה המאורסה דלא ק"ל מומתו גם שניהם דבנשואה כתיב אבל לר"מ דדייניה כנשואה בחנק ה"ל למפטרה מהאי קרא והשתא בין לר"מ בין לרבנן בנשואה פטור ומתני' דמייתי לעיל (דף נה:) וחייבין עליה משום אשת איש לא אתיא כוותייהו א"נ כרבנן ובארוסה ומיהו כיון דדייקינן לעיל אפי' בהמה כל שכן נשואה אלא כר' יונתן אתיא כיון דלא מוקי גם שניהם אלא למעוטי מעשה הורדוס ועוד י"ל דלרבנן כיון דאין דינם משתנה בשביל קטנות מסתברא שפיר לאוקומי גם שניהם לדרשה אחריתי ומתני' דלעיל כרבנן אבל לר"מ דמשתנה דינו מסקילה לחנק בקטנה ארוסה סברא הוא דבנשואה דרשינן גם שניהם לפטור לגמרי ור"ת מפרש דלא קאמר שניהן שוין בני עונשין אלא שוין במיתה אחת והשתא לרבנן דבא על הקטנה בסקילה שפיר כיון דאם היתה היא בת עונשין היו שוין במיתה אחת אבל לר"מ בא על הקטנה בחנק דאם היתה בת עונשין היתה בסקילה ואין זה שוין במיתה אחת א"כ נשואה קטנה לכ"ע במיתה אחת שוין וא"ת בת כהן שהיא בשריפה ובועלה בחנק ליפטריה לגמרי כיון דאין שניהם שוין במיתה אחת וי"ל דלמפטר לגמרי אי אפשר משום דדרשינן לגבי זוממים לעשות לאחיו ולא לאחותו:

מעשה חידודין. קשה דבפרק הבא על יבמתו (יבמות דף נה:) משמע דלא בעי קרא דפריך פשיטא פריצותא קאסר רחמנא ולגירסת הספרים מעשה הורדוס נמי קשה דהוא ממעט מדכתיב (ויקרא יט) שכבת זרע פרט למשמש מתה:

והאי לבדו מאי דריש ביה לכדתניא. וא"ת הא ר"מ אית ליה הך ברייתא דקתני מתני' הראשון בסקילה והשני בחנק וא"כ היכי קאמר שמואל מ"ט שתיק רב לימא ליה ומת האיש הא לר"מ מיבעי ליה לאידך דרשה ויש לומר דתרתי שמעת מינה:

רבינא

עין משפט
נר מצוה

קצד א ב ג מיי' פ"ג מהלכות איסורי ביאה הלכה ד סמג לאוין לו:
קצה ד מיי' שם הל' ה:
קצו ה מיי' שם פ"ח הלכה יח:
קצז ו מיי' שם פ"ג הלכה ו:

מסורת הש"ס

א) כתובות מט., ב) ג"ז שם מח:, ג) [סוכה לו: וש"נ], ד) קידושין י. [ערכין ז.], ה) [עי' בערוך ערך הרדופי ותוס' יבמות נה: ד"ה לאחר וכו' וכן בהרא"ש שם סי' ד'], ו) קידושין ט:, ז) לעיל נא:, ח) [תרומות פ"ז מ"ב לעיל נא. כריתות ז.], ט) [דברים כב], י) [לקמן ל.], כ) ועי' תוס' יבמות נה: ד"ה לאחר וכו' כתבו ישוב לזה.

◆

תורה אור השלם

1. כִּי יִהְיֶה נַעֲרָ בְתוּלָה מְאֹרָשָׂה לְאִישׁ וּמְצָאָהּ אִישׁ בָּעִיר וְשָׁכַב עִמָּהּ: דברים כב כג
2. וְהוֹצִיאוּ אֶת הַנַּעֲרָ אֶל פֶּתַח בֵּית אָבִיהָ וּסְקָלוּהָ אַנְשֵׁי עִירָהּ בָּאֲבָנִים וָמֵתָה כִּי עָשְׂתָה נְבָלָה בְּיִשְׂרָאֵל לִזְנוֹת בֵּית אָבִיהָ וּבִעַרְתָּ הָרָע מִקִּרְבֶּךָ: דברים כב כא
3. כִּי יִמָּצֵא אִישׁ שֹׁכֵב עִם אִשָּׁה בְעֻלַת בַּעַל וּמֵתוּ גַּם שְׁנֵיהֶם הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִם הָאִשָּׁה וְהָאִשָּׁה וּבִעַרְתָּ הָרָע מִיִּשְׂרָאֵל: דברים כב כב
4. וְאִם בַּשָּׂדֶה יִמְצָא הָאִישׁ אֶת הַנַּעֲרָ הַמְאֹרָשָׂה וְהֶחֱזִיק בָּהּ הָאִישׁ וְשָׁכַב עִמָּהּ וּמֵת הָאִישׁ אֲשֶׁר שָׁכַב עִמָּהּ לְבַדּוֹ: דברים כב כה
5. וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תֵחֵל לִזְנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאֵשׁ תִּשָּׂרֵף: ויקרא כא ט

◆

מוסף רש"י

מאורסה ולא נשואה. נכנסה לחופה ואע"פ שלא נבעלה, דאי נבעלה הא תני ליה בתולה (כתובות מח.). **ותו לא מידי.** ליכא לשנויי מידי (לעיל סב.). אין לדון אחר דבר זה (סוכה לו:) תו ליכא לאקשויי מידי (עירובין כג.). אין להשיב על קו (יבמות לט קדושין כא:) אין להקשות על דבר זה (עי' ב"ב סד:). **שניהם.** מיותר לדרשה (ערכין ז.). **עד שיהו שניהן שוין.** בני עונשין, למעוטי גדול הבא על הקטנה (קדושין י:). הנואף והנואפת יהו בני עונשין, אבל אם היתה היא קטנה והוא גדול, או הוא קטן דלאו בר עונשין והיא גדולה והם עונשין, אין הגדול נהרג (ערכין ז.). **ועדיין היא בתולה,** שבאו כולן עליה שלא כדרכה (קידושין ט:). **נשאת לאחד מן הפסולין מיתתה בחנק.** שנפסלה כל עולם ונתחללה הרי היא כזרה גמורה (לעיל נא:) דאע"ג דמעיקרא לאו זרה היא, השתא מיהא זרה היא (כריתות ז.).